

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Nader ecologisch onderzoek MFC Drachtstercompagnie

projectnummer: 232.00.00.00.05

Onderwerp: Nader onderzoek naar gierzwaluw en vleermuis

Datum: 02-11-2020

Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens om een nieuw multifunctioneel centrum (MFC) te realiseren op het sportcomplex van Drachtstercompagnie aan de Smidswei 13 in Drachtstercompagnie. Hiervoor is op 9 maart 2020 een beknopte natuurtoets uitgevoerd door BügelHajema Adviseurs. Uit deze beknopte natuurtoets komt naar voren dat in de te slopen voetbalkantine mogelijk jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het dak. Om aan te tonen, dan wel uit te sluiten dat jaarrond beschermde nesten en verblijfplaatsen aanwezig zijn, is nader onderzoek uitgevoerd. De voorliggende notitie beschrijft de resultaten van het nader onderzoek naar gierzwaluw en vleermuis.

Nader onderzoek gierzwaluw

ONDERZOEKSMETHODE

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd volgens de werkwijze zoals beschreven in het kennisdocument Gierzwaluw (Bij12, 2017¹). Ten behoeve van de gierzwaluwinventarisaties zijn het plangebied en de omgeving op de avonden van 14, 26 en 27 juni en 8 juli 2020 onderzocht op de aanwezigheid van gierzwaluw. Het onderzoek op 26 en 27 juni 2020 is opgesplitst in twee bezoeken waarbij op 26 juni 2020 de oostzijde van het plangebied is onderzocht en op 27 juni 2020 de westzijde. Twee inventarisaties zijn uitgevoerd door twee personen en de inventarisatie die is opgesplitst is in twee bezoeken, is uitgevoerd door één persoon (ecoloog, broedvogelkundige). De omstandigheden tijdens de inventarisaties worden weergegeven in tabel 1.

¹ Bij12 (2017). Kennisdocument gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0.

Tabel 1. Omstandigheden tijdens de gierzwaluwinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur
14-06-2020	21:00 – 22:00	22:01	Bewolkt, droog, wind: 1-2 Bft	17°C
26-06-2020	21:00 – 22:00	22:04	Licht bewolkt, droog, wind: 1 Bft	24°C
27-06-2020	21:00 – 22:00	22:04	Bewolkt, droog, wind: 1-2 Bft	21°C
08-07-2020	20:30 – 21:30	21:58	Licht bewolkt, droog, wind: 2 Bft	18°C

RESULTATEN

Tijdens de eerste inventarisatie op 14 juni 2020 zijn in het plangebied geen gierzwaluwen waargenomen die nestindicerend gedrag vertoonden, zoals invliegende of laagvliegende (gierende) vogels. Wel is een bezet nest van spreeuw waargenomen aan de oostzijde van de voetbalkantine in het plangebied. Zowel op 26 en 27 juni als op 8 juli 2020 zijn geen invliegende gierzwaluwen waargenomen bij het kantinegebouw. Wel zijn op alle avonden tijdens de inventarisaties, 10 – 12 foeragerende gierzwaluwen waargenomen ten oosten van het plangebied, boven de bebouwing. Daarnaast is tijdens de inventarisatie op 27 juni 2020 een kerkuil overvliegend waargenomen die in oost-westelijke richting over het kantinegebouw vloog. Deze kerkuil toonde geen binding met het gebouw zelf.

FUNCTIE VAN HET PLANGEBIED VOOR GIERZWALUW

Uit de drie onderzoeks rondes voor gierzwaluw komt naar voren dat geen jaarrond beschermd nestplaatsen van gierzwaluw aanwezig zijn in het te slopen kantinegebouw. Daarnaast hebben gierzwaluwen zeer grote foerageergebieden, waardoor het plangebied hooguit een zeer klein onderdeel vormt van het foerageergebied van deze soort. Het spreeuwennest dat is waargenomen aan de oostzijde van het dak van het kantinegebouw is enkel beschermd tijdens de broedperiode.

Nader onderzoek vlermuizen

METHODE

Het vlermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vlermuisprotocol 2017². Dit protocol is in 2009 ontwikkeld door bijdragen van meerdere partijen en wordt jaarlijks geëvalueerd door het Vlermuisvakberaad (deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO)).

Vlermuizen maken verspreid over het jaar gebruik van verschillende verblijven (winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaats). Een volledig vlermuisonderzoek naar vaste verblijfplaatsen bestaat gewoonlijk uit vier of vijf inventarisaties (vijf als bebouwing toegankelijk is voor laatvlieger) die verspreid over de periode van half mei tot en met begin oktober worden uitgevoerd. Op deze manier wordt een seizoensbreed beeld verkregen van het gebruik van het plangebied door vlermuizen.

² <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vlermuisprotocol>.

In voorliggende situatie zijn 4 inventarisaties uitgevoerd in de periode van half mei - half juli (drie avond- en één ochtendbezoek(en)) specifiek gericht op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven. Het onderzoek op 26 en 27 juni 2020 is opgesplitst in twee bezoeken waarbij op 26 juni 2020 de oostzijde van het plangebied is onderzocht en op 27 juni 2020 de westzijde. Tussen de twee avondbezoeken zitten 12 dagen, waardoor de periode tussen de bezoeken volgens het protocol suboptimaal was. Optimaal zouden voor laatvlieger 30 dagen tussen de bezoeken worden aangehouden. In dat geval zou het bezoek helemaal aan het einde van de kraamperiode op 14 juli of 15 juli 2020 zijn uitgevoerd. Daarom is ervoor gekozen om het veldbezoek toch eerder uit te voeren, zodat beide bezoeken nog goed binnen de kraamperiode vallen waardoor de detectiekans hoger is.

In de periode van half augustus - begin oktober zijn twee inventarisaties (avondbezoeken) uitgevoerd, gericht op de aanwezigheid van paar- en zomerverblijven. De inventarisaties zijn gezien de grootte en overzichtelijkheid van de locatie uitgevoerd door twee onderzoekers per inventarisatieronde. De inventarisatieronde op 26 juni en 27 juni is opgesplitst waarbij iedere avond één onderzoeker is ingezet. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Ediol R 09-RH zijn zo nodig geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd.

De weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst/ondergang	Weer	Temperatuur
14-06-2020	22:00 – 00:00	22:01	Bewolkt, droog, wind: 1-2 Bft	17°C
26-06-2020	22:00 – 00:00	22:06	Licht bewolkt, droog, wind: 1 Bft	24°C
27-06-2020	22:00 – 00:00	22:06	Bewolkt, droog, wind: 1-2 Bft	21°C
09-07-2020	03:00 – 05:20	05:20	Bewolkt, droog, wind: 2 Bft	12°C
06-09-2020	21:15 – 23:15	20:15	Bewolkt, droog, wind: 2 Bft	12°C
30-09-2020	20:15 – 22:15	19:13	Bewolkt, droog, wind: 3 Bft	16°C

INVENTARISATIE KRAAMPERIODE

Gedurende het avondbezoek op 14 juni 2020 is om 22:06 uur de eerste gewone dwergvleermuis waargenomen die boven het plangebied vanuit het zuidoosten richting het noordwesten vloog. Verder zijn tussen 22:22 uur en 22:34 uur drie gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen langs de bomenrij ten noorden van het plangebied. Tussen 22:58 uur en 23:28 uur is daarnaast een laatvlieger foeragerend waargenomen langs dezelfde bomenrij ten noorden van het plangebied.

Tijdens het avondbezoek op 26 juni 2020 zijn tussen 22:08 uur en 23:08 uur maximaal twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de bomenrij ten noorden van het plangebied. Verder is tussen 22:14 uur en 22:38 uur een laatvlieger foeragerend waargenomen langs de bomenrijen ten oosten en noorden van het plangebied. Om 22:24 uur is een ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen langs de bomenrij ten noorden van het plangebied.

Tijdens het avondbezoek op 27 juni 2020 zijn vanaf 22:23 uur twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen langs de bomenrij ten noorden van het plangebied. Verder is tussen 22:15 uur en 22:18 uur een foeragerend laatvlieger waargenomen langs de noordelijke bomenrij en de bomenrij ten zuiden van de voetbalkantine.

Tijdens het ochtendbezoek op 9 juli 2020 zijn vanaf 03:05 uur twee foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen langs de bomenrij ten oosten van het plangebied. Om 03:22 uur is een foeragerende laatvlieger waargenomen langs de bomenrij ten noorden van het plangebied. Verder zijn tussen 03:38 uur en 03:56 foeragerende gewone en ruige dwergvleermuizen waargenomen langs de bomenrij ten noorden van het plangebied.

Tijdens de inventarisaties zijn geen uit- of invliegende dieren waargenomen en zijn geen dieren waargenomen die binding toonden met de te slopen voetbalkantine.

INVENTARISATIE PAARPERIODE

Tijdens het avondbezoek op 6 september 2020 zijn tussen 21:18 uur en 22:26 uur maximaal vier gewone dwergvleermuizen waargenomen die langs de bomenrij ten noorden van het plangebied foerageerden. Om 21:38 uur laat een gewone dwergvleermuis af en toe baltsgeluiden horen langs de bomenrij zuidelijk van de voetbalkantine. Vervolgens is om 21:58 uur een baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig langs de bomen ten noordoosten van het plangebied. Verder is om 22:42 uur een foeragerende gewone dwergvleermuis aanwezig langs de bomenrij ten zuiden van de voetbalkantine. Tijdens het avondbezoek op 30 september 2020 zijn tussen 20:20 uur en 21:47 uur rondom het kantinegebouw en langs de bomenrij ten noorden van het plangebied drie foeragerende gewone dwergvleermuizen aanwezig. Om 21:55 uur is een foeragerende dwergvleermuis waargenomen langs de bomenrij ten zuiden van het kantinegebouw. Verder is om 22:46 uur een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen langs de bomenrij ten oosten van het plangebied, die vervolgens om 22:58 uur baltsend richting de bomenrij ten noorden van het plangebied vloog. De baltsende vleermuizen die tijdens de avondbezoeken in de paarperiode zijn waargenomen toonden geen binding met het te slopen kantinegebouw.

FUNCTIE VAN HET PLANGEBIED VOOR VLEERMUIZEN

Bij vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in de volgende functies: kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf, winterverblijf, foerageergebied en vliegrouete.

Op basis van de hierboven beschreven inventarisaties kan worden geconcludeerd dat in het te slopen kantinegebouw geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Wel vormt het plangebied een klein onderdeel van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Dit geldt met name voor de bomenrijen om het plangebied die behouden blijven. Tijdens de bezoeken zijn geen belangrijke vliegrouetes van vleermuizen in of langs het plangebied vastgesteld.

Conclusie

Als gevolg van de sloop van het kantinegebouw gaan geen jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw of verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Ook gaat geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van gierzwaluw of vleermuizen verloren. In de omgeving is in ruime mate alternatief foerageergebied voorhanden en voor vleermuizen geldt bovendien dat de belangrijkste houtsingels om het plangebied behouden blijven. Een ontheffing voor de Wnb is niet nodig. In de bebouwing is een nest van spreeuw waargenomen. Daarom dient wel dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Het vernielen en beschadigen van nesten van vogels tijdens het broedseizoen is verboden.